

**Instytut Nauk o Kulturze
Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie**

współorganizatorzy
Narodowy Instytut Dziedzictwa
Urząd Gminy Uniejów
Parafialne Stowarzyszenie „Spycimierskie Boże Ciało”
w Spycimierzu

przy współudziale
**Centrum pro nemateriálního kulturního dědictví, Ústav
evropské etnologie, Masarykova univerzita, Brno**
**Komisji Młodych Polskiej Sekcji Międzynarodowej Organizacji
Sztuki Ludowej (IOV)**

**Instytutu Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji
Uniwersytetu Łódzkiego**
Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego

zapraszają do udziału w Konferencji Naukowej pt.

**Niematerialne dziedzictwo kulturowe
– znaczenie i rola
w kontekście krajobrazu kulturowego,**

która odbędzie się w Uniejowie w dniach 16–17 listopada 2022 roku,

**w rocznicę wpisu tradycji dywanów kwiatowych na procesję Bożego Ciała
na Listę Reprezentatywną Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości**

Konferencja, na którą serdecznie Państwa zapraszamy, odbywa się w rocznicę wpisu na Listę UNESCO tradycji dywanów kwiatowych na procesję Bożego Ciała, co stanowi dla parafian Spycimierza, mieszkańców i władz miasta i gminy Uniejów okazję nie tylko do świętowania, ale też do odpowiedzialnego namysłu nad zarządzaniem swoim dziedzictwem. I do takiej debaty zachęcają polskie doświadczenia ostatnich kilku lat, od kiedy w 2017 roku rozpoczęły się starania o pierwszy polski wpis na Listę Reprezentatywną Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego Ludzkości, zwieńczone włączeniem do niej w 2018 szopkarstwa krakowskiego. Doświadczenia te (często pozostawiające wiele do życzenia) daje się sprowadzić do stwierdzenia: „Wpis na listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego – i co dalej?” Przed takim pytaniem stają depozytariusze zjawisk wpisanych na Listę krajową dziedzictwa niematerialnego, do Krajowego rejestru dobrych praktyk

w ochronie dziedzictwa niematerialnego, czy wreszcie – na Listę UNESCO. Z ich bezradności i zagubienia, z pozostawieniem częstokroć samym sobie z tym „dobrodziejstwem”, jakim jest wpis, wynika organizacja niniejszej konferencji. Pomyślmy o naszych naukowych wystąpieniach tak, by w jak największym stopniu przydały się depozytariuszom do krótko- i długofalowego planowania oraz podejmowania dobrych decyzji w celu realizacji ochrony ich tradycji.

Spycimierzanie, wspierani przez Urząd Miasta Uniejów i rozrastający się zespół badaczy, przystąpili w 2018 roku do kompleksowego i metodycznego procesu budowy planu ochrony swojego dziedzictwa niematerialnego, jakim są słynne kwietne dywany układane na procesję Bożego Ciała. Doprowadziło to, do pionierskiego na skalę kraju (a może i Europy), projektu badawczo-aplikacyjnego, realizowanego w latach 2021-2022. Jego prekursorstwo polega na założeniu, że dziedzictwo niematerialne nie istnieje w próżni kulturowej, a zawsze jest zależne od kontekstu – holistycznie rozumianego krajobrazu kulturowego, na który składają się elementy historii obszaru, jego zabytki, przyroda, cały kontekst społeczny, ekonomiczny, instytucjonalny itd. Stąd propozycja ukierunkowania rozważań podczas konferencji na ochronę i zarządzanie dziedzictwem niematerialnym w aspekcie materialnych zasobów i dóbr kultury, dziedzictwa przyrodniczego, historycznego, obyczajowego i związanych z nimi wartości duchowych.

Opisane założenia, leżące u podstaw pomysłu na spycimiersko-uniejowską konferencję naukową AD 2022, w całości mieszczą się w pojęciu ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego w myśl Konwencji UNESCO z 2003 r. W ramach spotkania zapraszamy do uszczegółowienia rozważań nad problemami ochrony i holistycznego zarządzania dziedzictwem niematerialnym poprzez wystąpienia obejmujące m.in. proponowane zakresy tematyczne:

Problemów definicyjnych ciąg dalszy:

- Pojęcie krajobrazu kulturowego w kontekście ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego;
- Dziedzictwo niematerialne jako element krajobrazu kulturowego *sensu largo*;
- Depozytariusz niematerialnego dziedzictwa kulturowego – potrzeba i próba definicji;

Funkcje dziedzictwa:

- Niematerialne dziedzictwo kulturowe jako zjawisko społeczno-kulturowe;
- Niematerialne dziedzictwo kulturowe a wartości i etyka;
- Tożsamości kulturowe a niematerialne dziedzictwo kulturowe;
- Niematerialne dziedzictwo kulturowe jako różnorodnie rozumiany produkt;
- Dziedzictwo niematerialne jako istotna część przestrzeni turystycznej (geograficznej);
- Dziedzictwo niematerialne a dziedzictwo trudne, niechciane, kłopotliwe, wstydlive, odrzucone;
- (Nie)zrównoważony rozwój a niematerialne dziedzictwo kulturowe;

Zarządzanie dziedzictwem niematerialnym – diagnozy, wyzwania, ukierunkowania:

- Zarządzanie ochroną niematerialnego dziedzictwa kulturowego w aspekcie całości krajobrazu historycznego, przyrodniczego, kulturowego itd.;
- Zagrożenia i szanse dla dziedzictwa niematerialnego – komercjalizacja, turystyka, instytucjonalizacja i inne;
- Dziedzictwo niematerialne a edukacja regionalna;
- Dziedzictwo niematerialne a dziedzictwo (post)industrialne;
- Dziedzictwo niematerialne jako składowa produktu turystycznego;
- Wpis na listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego – i co dalej;

Wobec konfliktów – jak ten trwający na ziemiach Ukrainy:

- Dziedzictwo niematerialne w kontekście konfliktów zbrojnych, narodowościowych, społecznych, ekonomicznych, międzynarodowych, lokalnych itd.;
- Dziedzictwo niematerialne konfliktujące vs dziedzictwo znoszące konflikty;
- Gdy po dziedzictwie zostaje tylko pamięć...

Ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym dziedzictwa niematerialnego, wymaga interdyscyplinarnego namysłu i działania. Musi również łączyć wymiar praktyczny z teoretycznymi podstawami, popartymi multidyscyplinarnymi badaniami różnego typu. Zaproszenie kierujemy więc do heritologów, kulturoznawców, etnologów, antropologów, folklorystów, etnomuzykologów, socjologów, pedagogów, historyków, geografów, przyrodników. Chcielibyśmy gościć na konferencji także depozytariuszy dziedzictwa niematerialnego oraz animatorów kultury, którzy w swojej pracy zajmują się problematyką aktywnego, wieloaspektowego zarządzania dziedzictwem i jego ochroną, zwłaszcza w poszerzonym kontekście krajobrazu przyrodniczego, historycznego, kulturowego.

W ramach konferencji odbędzie się też sesja, której obrady organizowane i prowadzone będą przez **Komisję Młodych Polskiej Sekcji IOV Międzynarodowej Sztuki Ludowej**. Jej idea jest rozszerzenie zakresu tematycznego konferencji o nowe wątki badawcze, które skupiają się przede wszystkim wokół najbardziej aktualnych i, zdawałoby się, szczególnie palących problemów współczesności. Analizowane w kontekście tzw. nowego dziedzictwa niematerialnego mogą okazać się punktem wyjścia do interesujących wniosków i dalszych badań w zakresie ustawicznie przekształcającego się krajobrazu kulturowego:

- Dziedzictwo cyfrowe (e-folklor, polska sztuka internetowa) i jego potencjału kulturotwórczego. Czy możemy mówić o „internetowym krajobrazie kulturowym”? Jak internet wpływa na nasz tradycyjnie rozumiany krajobraz kulturowy?
- Niematerialne dziedzictwo kulturowe w kontekście kryzysu klimatycznego i ekologii kulturowej. Jak obserwowane zmiany klimatyczne wpływają na nasze myślenie o krajobrazie kulturowym?
- Niematerialne dziedzictwo kulturowe w kontekście migracji i uchodźstwa. W jaki sposób zmienia się i/lub będzie zmieniać nasz krajobraz kulturowy?
- Niematerialne dziedzictwo kulturowe w świetle *gender studies*. Czy wzrastająca świadomość na temat płci kulturowej znajdzie swoje odzwierciedlenie także w lokalnych krajobrazach kulturowych?

Zachęcamy także do przesyłania propozycji spoza podanego zakresu tematycznego – jako członkinie i członkowie Komisji Młodych IOV, a także badaczki i badacze różnych przejawów dziedzictwa kulturowego, otwarci jesteśmy na wszelkie jego interpretacje, podejścia teoretyczne i praktyczne. Kontakt: iov.youth.poland@gmail.com.

Konferencja poprzedza **dwudniowe VI Seminarium Spycimierskie**, które odbędzie się w Spycimierzu i Uniejowie bezpośrednio po obradach konferencyjnych, w dniach 18-19 listopada (piątek-sobota). W programie corocznego seminarium znajdą się m.in. podsumowania projektu badawczo-aplikacyjnego realizowanego w Spycimierzu w latach 2021–2022, promocja powstającego w ramach projektu tomu pt. *Dziedzictwo niematerialne w krajobrazie kulturowo-przyrodniczym. Przykład Bożego Ciała w Spycimierzu. Raport z badań i rekomendacje*. Przewidziano również kolejną spycimiersko-uniejowską debatę o dziedzictwie niematerialnym, prezentację koncepcji produktu turystyki zrównoważonej i działań edukacyjnych opartych o dziedzictwo niematerialne Spycimierza czy kolejną odsłonę Społecznego Archiwum Spycimierskiego.

Obrady konferencji odbędą się **w Uniejowie**, o czym bliżej będziemy informowali w kolejnych komunikatach. Warto zaznaczyć, że Uniejów jest atrakcyjny z kilku powodów: kilometr stąd położony jest Spycimierz, Uniejów słynie z zabytków i zasobów przyrodniczych z gorącymi źródłami na czele, do korzystania z których zachęcamy Państwa w ramach relaksu po obradach konferencyjnych.

Przewidujemy **opłatę konferencyjną**, przeznaczoną na dofinansowanie kosztów obsługi konferencji, łączenia online, druku materiałów konferencyjnych, kolację pierwszego dnia konferencji i serwis kawowy. Dojazd na miejsce obrad, noclegi i wyżywienie uczestnicy opłacają samodzielnie. Wysokość opłat konferencyjnych: studenci i doktoranci – 200 zł, pozostali uczestnicy stacjonarni (z referatem i bez) – 400 zł, uczestnicy online – 200 zł.

Zgłoszenia uczestnictwa na załączonym formularzu prosimy przysyłać **do 30 czerwca 2022 r.** na adres mailowy: konferencja.ndk@gmail.com. W przypadku dużej liczby zgłoszeń, organizatorzy zastrzegają sobie prawo dokonania wyboru referatów spośród nadesłanych propozycji. Potwierdzenie uczestnictwa w konferencji otrzymają Państwo ok. 15 lipca 2022 r.

Język konferencji: języki słowiańskie i język angielski.

Materiały pokonferencyjne zgodziły się przyjąć do druku czasopisma i serie wydawnicze:

- „Łódzkie Studia Etnograficzne” (tom za 2024 rok; 70 pkt. na liście MEN);
- „Biuletyn Uniejowski” (20 pkt. na liście MEN);
- *Seria Niematerialne dziedzictwo w Polsce i jego ochrona* (wyd. UMCS);
- *Seria Spycimierska* (Uniejów, przy współudziale wydawnictwa z listy MEN).

Artykuły będą podlegały procedurze recenzowania według zasad przyjętych dla tych czasopism i serii.

Klauzula RODO. Przesłanie wypełnionego formularza zgłoszeniowego oznacza wyrażenie zgody na przetwarzanie Państwa danych osobowych dla potrzeb niezbędnych do realizacji konferencji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO).

Serdecznie zapraszamy!

Komitet Naukowy Konferencji

Przewodniczy:

dr hab. Katarzyna Smyk, prof. UMCS – Instytut Nauk o Kulturze UMCS, PTL o/Lublin (k.smyk@umcs.pl)

Członkowie:

Mila Santova, Prof. D.Sc. – Correspondent member of the Bulgarian Academy of Sciences, Institute of Ethnology and Folklore Studies with National Ethnographic Museum – Bulgarian Academy of Sciences

mgr Tomasz Wójcik – historyk, Przewodniczący Rady Miejskiej w Uniejowie

dr hab. Katarzyna Zalasińska, prof. UW – Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego; Dyrektor Narodowego Instytutu Dziedzictwa

doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D. – Dyrektor Instytutu Etnologii Europejskiej (Ústav evropské etnologie), Uniwersytet Masarykova, Brno

dr hab. Anna Weronika Brzezińska, prof. UAM – Instytut Antropologii i Etnologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Prezeska Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego

dr hab. Anna Gomółka, prof. UŚ – Instytut Nauk o Kulturze Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

dr hab. Bogdan Włodarczyk, prof. UŁ – Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji, Wydział Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego

dr hab. Jacek Borzyszkowski, prof. WSB – Wydział Biznesu Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku

dr Arkadiusz Jełowicki – Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie

dr Karolina Dziubata – Instytut Antropologii i Etnologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Komisja Młodych Polskiej Sekcji Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej (IOV)

Komitet Organizacyjny Konferencji

Przewodniczy:

Andrzej Szoszkiewicz – koordynator ds. niematerialnego dziedzictwa kulturowego w Gminie Uniejów
(a.szoszkiewicz@smartlink.pl)

Członkowie:

Maria Pełka – prezes Parafialnego Stowarzyszenia Spycimierskie Boże Ciało

Beata Szymczak – dyrektor Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Uniejowie

dr Jędrzej Kałużny – Centrum „Spycimierskie Boże Ciało”

dr Beata Krakowiak – Instytut Geografii Miast, Turyzmu i Geoinformacji Uniwersytetu Łódzkiego

mgr Karolina Anna Pawłowska – Uniwersytet Wrocławski, Komisja Młodych Polskiej Sekcji Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej (IOV)

mgr Magdalena Górka – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Komisja Młodych Polskiej Sekcji Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej (IOV)

Sekretarz Naukowy Konferencji

mgr Alicja Baczyńska-Hryhorowicz – Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych UMCS; PTL o/Lublin; Komisja Młodych Polskiej Sekcji Międzynarodowej Organizacji Sztuki Ludowej (IOV)
(alicja.baczynska@umcs.pl)

Lublin–Uniejów, 14 kwietnia 2022 r.

Strona internetowa konferencji

<https://spycimierskiebozeczialo.pl/pl/konferencje/konferencji-naukowa-niematerialne-dziedzictwo-kulturowe-znaczenie-i-rola-w-kontekście-krajobrazu-kulturowego/>

Przy współpracy

Patronat honorowy

MIĘDZYNARODOWA ORGANIZACJA
SZTUKI LUDOWEJ (IOV / UNESCO)
SEKCJA POLSKA

Patronat medialny

**Pismo
Folkowe** Tradycja,
muzyka świata
i okolic.

KulturaLudowa.pl